

FINANČNÍ GRAMOTNOST INSOLVENCE

Komplexní řešení sociální exkluze osob z vyloučených lokalit, zejména předdůchodového věku z důvodu předlužení, včetně nástrojů prevence, aneb "Cesta z českých dluhů a hájů".

Financování z rozpočtu Evropského sociálního fondu, Operačního programu Zaměstnanost.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

LEXIKONA

LEGISLATIVA

Oddlužení, tzv. „osobní bankrot“, je nyní často považováno za jediné řešení situace, kdy už člověk neví, kudy dál, protože není schopen splácet své dluhy. Hlavním cílem oddlužení je uspokojení věřitelů v co nejvyšší možné výši a současně odpuštění poměrné části dluhů dlužníkovi, kterému je po splacení této části zbytek dluhů zcela odpuštěn.

ODDLUŽENÍ JE VÝSLEDKEM SOUDNÍHO ŘÍZENÍ, KTERÉ MÁ STANOVENÝ PRŮBĚH A PRAVIDLA ZEJMÉNA PODLE TĚCHTO ZÁKONNÝCH NOREM:

- **ZÁKON Č. 182/2006 SB. O ÚPADKU A ZPŮSOBECH JEHO ŘEŠENÍ (INSOLVENČNÍ ZÁKON)**
- **VYHLÁŠKA 311/2007 SB. O JEDNACÍM ŘÁDU PRO INSOLVENČNÍ ŘÍZENÍ**
- **VYHLÁŠKA 313/2007 SB. O ODMĚNĚ INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE, O NÁHRADÁCH HOTOVÝCH VÝDAJŮ, O ODMĚNĚ ČLENŮ A NÁHRADNÍKŮ VĚŘITELSKÉHO VÝBORU A O NÁHRADÁCH JEJICH NUTNÝCH VÝDAJŮ**

KDO MŮŽE PODAT NÁVRH NA ODDLUŽENÍ

Podle zákonné úpravy do 30. 6. 2017 mohl insolvenční návrh spojený s návrhem na oddlužení podat prakticky kdokoliv. Mohl si ho podat i samotný dlužník, avšak tyto návrhy často trpěly různými nedostatky, pro které insolvenční řízení nemohlo být ani zahájeno, nebo bylo zamítnuto. V lepším případě si dlužník nechal návrh na oddlužení sepsat u různých společností zabývajících se dluhovou problematikou, nebo u advokáta.

V tomto případě však dlužník mnohdy platil horentní sumy a ještě více se tedy zadlužoval. Navíc neměl jistotu, že mu soud návrh povolí. Aby se tomuto stavu (parazitování na dlužnících) zamezilo, bylo novelou insolvenčního zákona, účinnou od 1. 7. 2017, stanoveno, kdo přesně může návrhy na oddlužení podávat. Jedná se o tyto osoby:

- **ADVOKÁT, NOTÁŘ, SOUDNÍ EXEKUTOR, INSOLVENČNÍ SPRÁVCE**

- **AKREDITOVANÁ OSOBA;** akreditovanou osobou je právnická osoba, které byla rozhodnutím Ministerstva spravedlnosti udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení
- **DLUŽNÍK SÁM ZA SEBE,** pokud se jedná jak o fyzickou nebo právnickou osobu, která má právnické nebo ekonomické vzdělání v magisterském studijním programu, nebo vykonala zkoušku insolvenčního správce

Došlo také k úpravě odměňování za sepsání návrhu na oddlužení, kdy advokát, notář, soudní exekutor a insolvenční správce si mohou účtovat pouze a jen částku ve výši 4.000,-Kč (bez DPH) a u společného návrhu manželů částku ve výši 6.000,-Kč (bez DPH). Ostatní, zejména pak akreditované společnosti, provádí sepsání návrhu na oddlužení zcela bezplatně.

PODMÍNKY ODDLUŽENÍ

Nacházet se v tzv. úpadku

pojem úpadek je v insolvenčním zákoně popsán takto: „Dlužník je v úpadku, jestliže **má více věřitelů, peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti a tyto závazky není schopen plnit.**“ Není nutné mít všechny dluhy 30 dnů po splatnosti. O oddlužení lze požádat i v případě, kdy své dluhy zatím splácíte, avšak splátky jsou tak vysoké, že je nemůžete do budoucna zvládnout. Jedná se o tzv. **hrozící úpadek**, který je v zákoně popsán takto: „O hrozící úpadek jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část svých peněžitých závazků.“

Schopnost splatit alespoň 30% dluhů

jedná se o minimální hranici plnění. V praxi se tak může lehce stát, že pokud budete mít dostatečný příjem, můžete v průběhu oddlužení uhradit i více procent nebo dokonce celý dluh, tedy 100%. Pro splnění této podmínky oddlužení je třeba, aby dlužník **měl buď příjem v odpovídající výši** (mzdu, plat, příjem z podnikání, odměnu z dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti, důchod, mateřskou, rodičovskou, podporu v nezaměstnanosti, nemocenskou, rentu, výsluhový příspěvek, příjem z pronájmu atd.), nebo **vlastnil majetek v odpovídající hodnotě** (nemovitost, vozidlo, spoření, hodnotný movitý majetek, cenné papíry, podíl ve společnosti atd.). Pokud je příjem příliš nízký nebo dokonce žádný, lze oddlužení splácet také pomocí příspěvku třetí osoby, a to tzv. **darovací smlouvou** nebo **smlouvou o důchodu**. Pokud však tuto podmínku nesplňuje a není schopen uhradit 30% celkového dluhu, je možné věřitele požádat, zda by souhlasili s tím, že v oddlužení obdrží méně než stanovených 30%.

Nesledovat oddlužením nepoctivý záměr

tuto podmínku soud posuzuje vždy podle konkrétních okolností případu. Za nepoctivý záměr může být považováno úmyslné jednání poškozující věřitele, páchaní majetkových trestných činů, zatajování hodnotnějšího majetku, půjčit si peníze s úmyslem je nevrátit nebo dopředu vědět, že nebudete schopni je splatit, pokud dlužník zcela záměrně či nevědomě uvede nepravdivé nebo neúplné informace o jeho situaci, příjmech či závazcích, tak, aby dosáhl na povolení osobního bankrotu atd.

Plnění povinností v průběhu řízení

skutečnost, že splňujete všechny podmínky pro oddlužení, ještě neznamená, že oddlužením úspěšně projdete. Dlužník musí v průběhu oddlužení plnit celou řadu dalších podmínek, které stanovuje insolvenční zákon. Pokud dlužník své povinnosti v oddlužení plní nedbale či lehkomylně, je to důvod k neschválení oddlužení nebo ke zrušení oddlužení již schváleného.

PRŮBĚH ODDLUŽENÍ

Zahajovací fáze

zjišťuje se, zda dlužník splňuje podmínky stanovené pro povolení oddlužení. Dalším krokem je vyplnění formuláře **Návrh na povolení oddlužení** a doložení potřebných příloh. Po jeho úspěšném vyplnění následuje doručení soudu (v Praze městskému, mimo Prahu příslušnému krajskému). Zahájení insolvenčního řízení je zveřejněno v insolvenčním rejstříku do 2 pracovních hodin po doručení k příslušnému soudu.

Zjišťovací fáze

soud zjišťuje, zda insolvenční návrh obsahuje všechny náležitosti, je srozumitelný a určitý. Pokud tomu tak není, soud do 7 dnů od doručení návrh odmítne. V případě, že k návrhu na povolení oddlužení nejsou připojeny zákonem požadované přílohy nebo pokud nemají potřebné náležitosti, vyzve soud dlužníka k jejich doplnění, a to ve lhůtě max. 7 dnů.

Rozhodovací fáze

pokud soud shledá, že je návrh v pořádku a že se dlužník nachází v úpadku či hrozícím úpadku, vydá o tom **rozhodnutí**. Věřitelé zde najdou informaci o lhůtě pro

přihlášení svých pohledávek. Tímto rozhodnutím je obvykle zároveň povoleno oddlužení a dlužníkovi je ustanoven insolvenční správce.

Vlastní průběh oddlužení

při přezkumném jednání soud rozhodne na základě stanoviska věřitelů o formě oddlužení, tj. o **splátkovém kalendáři** nebo **zpeněžení majetkové podstaty**. V případě splátkového kalendáře je dlužníkovi prováděna srážka z jeho příjmů, která je následně rozdělena přihlášeným věřitelům. V případě zpeněžení majetkové podstaty se jedná o prodej majetku. V průběhu oddlužení je dlužník povinen plnit řadu povinností, které mu ukládá Insolvenční zákon. V opačném případě by mohlo být oddlužení zrušeno a nařízen konkurs.

Osvědčovací fáze

jestliže dlužník splnil všechny své povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, může požádat soud o osvobození od placení zbývajících pohledávek, které dosud nebyly uspokojeny – jednoduše řečeno **“o odpuštění zbývajících závazků”**. Toto osvobození se ovšem nevztahuje na zákonem stanovené výjimky, např. náhradu škody na zdraví, škodu způsobenou trestným činem atd. Po dlužníkově případném osvobození plyne tříletá lhůta, během které může být oddlužení zpětně zrušeno v případě, že bude zjištěno, že dlužník některou ze svých povinností porušil.

SPOLEČNÉ ODDLUŽENÍ MANŽELŮ

Osobní bankrot pro manžele je výhodnější, neboť splnit podmínku osobního bankrotu - uhrazení alespoň 30% z nezajištěných závazků - musí splnit pouze jednou a mohou k ní využít oba své příjmy. Navíc při povolení oddlužení platí pouze jednomu insolvenčnímu správci, čímž se jim snižují náklady. Při osobním bankrotu manželů je vždy vyžadován podpis a souhlas manžela (manželky) na návrhu povolení oddlužení, že souhlasí s použitím společného majetku k uspokojení věřitelů.

Je důležité však zmínit, že k vyřešení problematické situace celé rodiny dojde pouze v případě, kdy se nechají oddlužit oba manželé současně. Jenom tak lze zabránit exekuci a nárůstu dluhů ve společném jmění manželů. Pokud by se nechal oddlužit pouze jeden z manželů, věřitelé budou vymáhat společný dluh manželů po druhém z nich.

VÝHODY A NEVÝHODY ODDLUŽENÍ

+ VÝHODY ODDLUŽENÍ

- Zastaví se všechny výkony rozhodnutí na majetek dlužníka – soudní, rozhodčí, exekuční (nikdo již po vás nemůže vymáhat váš dluh, ani vymahačské firmy).
- Váš dluh dále nenarůstá – pozastavují se veškeré úroky a dluh se již dále neúročí.
- V případě řádného splácení lze dosáhnout odpuštění až 70% celkového dluhu.

— NEVÝHODY ODDLUŽENÍ

- Po celou dobu oddlužení (5 let) vám zůstane pouze nezabavitelná částka, zbytek vašich finančních prostředků vám insolvenční správce zabaví a použije je ke splácení dluhu.
- Po celou dobu oddlužení jste pod dohledem insolvenčního správce, který rozhoduje o všem, co je s vámi finančně spojeno.
- Nemůžete si vybrat způsob splácení (splátkový kalendář nebo zpeněžení majetkové podstaty) a v případě, že vlastníte hodnotnější věci (movité i nemovité), může dojít k jejich prodeji. O způsobu splácení rozhodují věřitelé nebo soud.
- V případě porušení povinností v průběhu oddlužení může soud na váš majetek nařídít konkurs, důsledkem čehož vám nebude prominuta žádná část dluhu.
- Jste veden v insolvenčním rejstříku, který je volně dostupný na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti a vaše data a váš případ jsou komukoliv přístupná.

MÝTY O ODDLUŽENÍ

Nemůže být povoleno důchodci

oddlužení může být povoleno fyzické osobě bez ohledu na jeho status, tedy i důchodci. Důležité je, aby splnil podmínky oddlužení.

Nelze do něj přihlásit hypoteční úvěr

do oddlužení musí být přihlášeny všechny závazky. Hypoteční úvěr patří mezi tzv. „zajištěné závazky.“

Exekuce jsou překážkou oddlužení

exekuce není překážkou pro povolení oddlužení.

Pro oddlužení musím mít nadprůměrný příjem

výše příjmu musí být úměrná výši závazků.

S oddlužením musí souhlasit věřitelé

obecně věřitelé schvalují pouze formu oddlužení, nikoliv oddlužení samotné. Souhlas věřitelů je potřeba jen u dluhů z podnikání.

Dluhy z podnikání jsou překážkou oddlužení

i dluhy z podnikání můžete zahrnout do oddlužení.

Mám nedostatečný příjem, oddlužení nebude povoleno

sice nesplňujete podmínky pro oddlužení, ale tento stav se dá vyřešit darovací smlouvou nebo smlouvou o důchodu.

Bylo mi povoleno oddlužení a jsem v klidu

v průběhu oddlužení je dlužník povinen plnit řadu povinností, které mu ukládá Insolvenční zákon. V opačném případě by mohlo být oddlužení zrušeno a nařízen konkurs.

Dluhová poradna Lexikona vznikla díky podpoře Evropského sociálního fondu, Operačního programu Zaměstnanost a MPSV. Odborní pracovníci poradny se věnují zejména těmto činnostem: dluhové poradenství, preventivní programy, přednášky, bulletiny, sociální experimenty, doprovázení klientů, jednání v zastoupení, právní poradenství, psychologická podpora, mediace, peer programy.

Lexikona, z.s. je na seznamu akreditovaných osob Ministerstva spravedlnosti pro poskytování bezplatných služeb v oblasti oddlužení.

KONTAKTNÍ ÚDAJE:

 Hlavní náměstí 46/14, 794 01 Krnov

 +420 603 884 892

 dluhovaporadna@lexikona.cz

 www.lexikona.cz/dluhovaporadna

PROVOZNÍ DOBA:

Pondělí: 8:00 - 12:00, úterý: 13:00 - 16:00, čtvrtek: 13:00 - 16:00

Pátek: pro pozvané klienty

Tento bulletin FINANČNÍ GRAMOTNOST - Insolvence, Komplexní řešení sociální exkluze osob z vyloučených lokalit, zejména předdůchodového věku z důvodu předlužení, včetně nástrojů prevence, aneb "Cesta z českých dluhů a hájů" vydala dluhová poradna LEXIKONA, z.s. Hlavní náměstí 46/14, 79401 Krnov. Grafika a sazba: ANDERLE studio. Financováno z rozpočtu Evropského sociálního fondu, Operačního programu Zaměstnanost.